

אלול תשע"ב

מ. זילברמן

(עה:) **תרעומת**. בענין אי מותר לכתחילה לשוכר או לפועל לחזור היכא דאין דבר האבוד השוה לשון הטור חו"מ ריש סי' של"ג ללשון השו"ע שם ועי' בפרישה סק"א ובסמ"ע סק"א. וע"ע בעה"ש ס"א ובשו"ת חת"ס (חו"מ סי' ק"ב ויו"ד סי' רמ"ו הו"ד בפ"ת יו"ד סי' קס"ד ס"ק י"א). ובגדר תרעומת עי' בתוס' עו: ד"ה אין להם וש"ך סק"א וקצה"ש סק"א מה שהביא מהריטב"א עט:

(עו.) **שליח הבאה**. איתא בגמ' ת"ש הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר הילך כמה שאמרה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב אפילו הגיע גט לידה אינה מגורשת שמעת מינה אדיבורא דידה קא סמיך דאי סלקא דעתך דאדיבורא דידה קא סמיך מכי מטי גיטא לידה מיהא תיגרש וכו', ע"כ. והעיר המ"מ (פ"ו גירושין ה"ד) דמשמע מדברי ברייתא זו כשיטת הרמב"ם שם דמלבד שליח לקבלת הגט אשה יכולה למנות שליח הבאה, כלומר שליח להוליך אליה גט מבעלה כך שתהיה מגורשת דוקא בקבלת הגט בידה. דז"ל הרמב"ם שם, "וכן האשה שולחת שליח להביא לה גטה מיד בעלה וזה הוא הנקרא שליח הבאה". וכדברי הרמב"ם הביא הרמב"ן (גיטין סה.) בשם הבה"ג.

אך הרמב"ן (מהדורת מערבא גיטין סד: בא"ד ור"ח) כתב דלפי ר"ח ורש"י אין אפשרות לאשה לעשות שליח להבאה. דרש"י בסוגיין (ד"ה ה"ג הבא) פירש בברייתא דהבא לי גיטי היינו שהשליח יהיה שליח להולכה של הבעל ולא שליח הבאה של האשה.

וכתב הר"ן (גיטין כח. בדפי הרי"ף בסוף העמוד) דשליח הבאה היינו בעצם שליח קבלה אלא שהאשה מתנה שאינה רוצה להתגרש עד שיגיע הגט לידה. אך האמרי משה בשם הגר"ח (סי' כ' אות א' ד"ה מצינו) דחה דברי הר"ן בדעת הרמב"ם. דהרי הרמב"ם פסק דשליח קבלה צריך לעשותו בעדים ואילו שליח להולכה ושליח להבאה א"צ לעשותם בעדים. וא"כ אי שליח להבאה הוא בעצם שליח קבלה היה צורך לעשותו בפני עדים. ולכן הסביר האמרי משה דבשליח להבאה מתחלקת הנתינה וחלות הגירושין. דהשליח הוא רק שליח שלה על מעשה הנתינה, אך אינה מתגרשת עד שיגיע הגט לידה. ומ"מ כיון דהנתינה כבר נעשתה אין חיסרון דטלי גטך בקבלתה את הגט אפי' אם תטול מן הקרקע ממש, דהא אפי' בנוטלת מיד השליח אין נתינה, דהא אינו שלוחו של הבעל. ועל דרך זה הסביר האמרי משה דין אחר ברמב"ם, דפסק (פ"ה גירושין ה"ח) דאם כתב גט ונתנו ביד עבדו שאינו כפות וכתב לה שטר מתנה עליו קנתה העבד ואינה מגורשת עד שיגיע הגט לידה. ותמה הרשב"א עליו דמה מהני כשיגיע הגט לידה, הרי הוא כטלי גיטך מע"ג קרקע. וחיידש האמרי משה דלענין הנתינה מידו לידה לסלק הפסול דטלי גיטך לא בעינן נתינה לרשות המועיל לקנין, דאף בכגון חצר מהלכת חשיב רשותה לענין זה, ואפשר שהנתינה תהיה קודם חלות הגירושין.

אך הוסיף האמרי משה להקשות לפי דבריו דאם הנתינה מתקיימת בשעה שנתן הבעל את הגט להשליח, מ"מ בעינן בשעת גמר הגירושין שהיה כוונת גירושין מן הבעל או מן שלוחו, והשליח להבאה אינו שלוחו של הבעל אלא של האשה וחסר בכוונה הנצרכת (וכבר כתב דאין לומר כהר"ן דהכל נעשה בשעת נתינה וחסר רק תנאי, ועוד דאם הוי תנאי ליבעי עדים). וכתב דצ"ל דבשעה שמקבל הגט מהבעל השליח הובאה הוא שליח של האשה במעשה הנתינה, אבל אחר הנתינה הוא נעשה שליח של הבעל לגמור מעשה הגירושין.

ואפשר דנ"מ בין פירוש הר"ן לפירוש האמרי משה בדעת הרמב"ם באי הבעל יכול לחזור לאחר שנתן הגט לשליח הבאה קודם שבא הגט ליד אשתו. דבמתני' גיטין סב: תנן דלאחר שנתן הגט לשליח קבלה אינו יכול לחזור, אבל אחר שנתן הגט לשליח להולכה יכול לחזור בו. ולכאורה אי שליח להבאה היינו בעצם שליח לקבלה עם תנאי שלה, לאחר שנתן הגט לידו אינו יכול לחזור כמו לאחר שנתן גט לשליח לקבלה בעלמא. אבל אי הוי שליח רק לנתינה, ולאחר הנתינה נעשה שליח להולכה של הבעל, יכול לחזור עד שיגיע הגט לידה. וש"מ שכן העיר בשיעורי ר' שמואל (גיטין ט. אות קמה).

אך שוב הסביר ר' שמואל את הר"ן בע"א כך שאין נ"מ ואף לדברי הר"ן יכול הבעל לחזור. דהתנאי של האשה הוא שהבעל יתן גט באופן דומה לנתינה לאחר ל', כך שהגירושין יחולו רק לאחר שיגיע הגט לידה, ואם יקבל השליח באופן שהבעל עושה שמעשה הגירושין יחול מעכשיו אינה עושה אותו שליח.

ור' שמואל הביא עוד נ"מ בגדר שליח להבאה לענין אמירת בפ"נ ובפ"נ. דשליח קבלה א"צ לומר בפ"נ ובפ"נ ואילו שליח להולכה צריך לאומרו. והעיר דמרהמב"ם פירוש המשניות לגיטין כג. משמע דשליח הבאה צריך לומר בפ"נ ובפ"נ, דכתב "ודע ששלוחי הגט על ג' דרכים ... והשני שיתן לו הבעל גט כתוב ויאמר לו הולך גט זה לאשתי או ששלחתו האשה שיביא לה גיטה ונתן הבעל גט כתוב ... יתקיים בחותמיו", ומשמע דאם יכול לומר בפ"נ ובפ"נ צריך לאומרו. ועוד הרי כתב הרמב"ם פ"ו גירושין ה"ב דכל מקום שכתב שליח סתם פירושו שליח להולכה ושליח להבאה.

החבורה הראשונה תתקיים אי"ה בליל שני אור לי' אלול בשעה 9:30

הנושא: תרעומת (עה):

עיקר תוס' פרק השוכר את האומנין

(עה:) השוכר	(עה:) מגבת, ר"א, באנגריא, אם בדרך
(עו.) דעתייהו	(עט.) אם
(עו:) אין להם	(עט:) תד"ה אי אתה
(עז.) ואתא	(פ.) היכא, ואי
(עז:) והו"ל מזיק, עיל ונפיק	(פ:) נימא
(עח.) כגון שבאת	(פא:) והא אידי
(עח.) הוחמה בהר, כגון שמתה, רבי יוסי	(פב:) במלוה, אימור, וסבר ר"מ